

Programma

9.00 uur Registratie en ontvangst

U ontvangt van ons een naambadge en een tas met congres- en schrijfmateriaal. De koffie staat voor u klaar!

9.50 uur Opening door de dagvoorzitter

Dr. Jan Dirk de Jong, lector Aanpak Jeugdcriminaliteit, Hogeschool Leiden Cluster Social Work en Toegepaste Psychologie.

10.00 uur Herkent u de LVB'er?

Dr. Hendrien Kaal, Lector LVB en jeugdcriminaliteit, Expertisecentrum Jeugd, Hogeschool Leiden/Expertisecentrum William Schrikker.

Arend Lock, projectleider Pilot SCIL 14-17 - Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Een lichtverstandelijke beperking is moeilijk 'met het blote oog' te herkennen, dit leidt tot verkeerde bejegening en ineffectieve hulpverlening. Is het mogelijk om op een snelle, betrouwbare, maar ook laagdrempelige manier een indicatie van de intelligentie te krijgen?

Tijdens een recente landelijke pilot in de jeugdstrafrechtketen is er gericht gescreend op LVB, om zo jongeren een beter strafadvies te kunnen bieden vanuit de Raad voor de Kinderbescherming en passende hulp vanuit jeugdreclassering en de kleinschalige voorziening. De uitkomsten waren verrassend positief en de mogelijkheden reiken verder dan de jeugdstrafrechtketen.

10.30 uur "En, en, en" Psychische klachten, verslavingsproblematiek en een LVB

Dr. Neomi van Duijvenbode, psycholoog en senior wetenschappelijk onderzoeker, Pluryn en Radboud Universiteit Nijmegen.

Psychische klachten, verslavingsproblematiek en een lichte verstandelijke beperking gaan geregeld, en in wisselende combinaties, samen. Co-morbiditeit verergert de klachten en problemen voor de persoon in kwestie, maar maakt het ook de zorgprofessionals lastig. Want hoe begeleidt en behandelt u cliënten met co-morbide, complexe problematiek?

11.00 uur Koffie- en theepauze

Tijdens de pauzes is er tijd en ruimte om de informatiemarkt te bezoeken en te netwerken.

11.30 uur Triple-C? Ook bij LVB!

Drs. Hans van Wouwe, orthopedagoog / GZ-psycholoog, hoofd behandeling ASVZ.

Als het gedrag uitgangspunt is, is het doel van de begeleiding het verminderen of beheersen van overlast, conflicten, agressie, verslaving, criminaliteit... Vaak beland je in een negatieve spiraal. Triple-C neemt menswaardigheid als uitgangspunt. Het model richt zich op het versterken van gehechtheid, (zelf)vertrouwen en relationele autonomie door: onvoorwaardelijke, respectvolle, gelijkwaardige ondersteuning, invloed op het eigen leven...kwaliteit van bestaan als co-creatie door samen te leven.

12.00 uur Het belang van genetische diagnostiek bij mensen met (L)VB en psychische stoornissen

Drs. Karlijn Vermeulen, kinder- en jeugdpsychiater (kjp), Karakter kinder- en jeugdpsychiatrie, consulent kjp bij CCE en klinisch onderzoeker in opleiding bij Karakter & Radboudumc Nijmegen afdeling Humane Genetica en het Donders Institute for Brain, Cognition and Behavior.

Aandacht voor psychische stoornissen bij mensen met een (lichte) verstandelijke beperking ((L)VB) neemt sinds een aantal jaren toe. Dit stelt ons voor uitdagingen in de dagelijkse diagnostiek en behandeling. Steeds vaker is er een genetische oorzaak te achterhalen voor de (L)VB, die handvatten kan geven voor zorg op maat. Daarnaast kan er ook een afwijkende verwerking van (psychiatrische) medicatie zijn door genetische veranderingen. Tijdens de lezing wordt ingegaan op de principes van genetisch onderzoek, recente wetenschappelijke ontwikkelingen en voorbeelden uit de dagelijkse (psychiatrische) praktijk.

12.30 uur Lunch en bezoek informatiemarkt

In de foyer staat een gevarieerde lunch voor u klaar.

13.30 uur Deelsessieronde één

Tijdens dit congres bezoekt u in twee rondes een deelsessie. Er is keuze uit twaalf verschillende onderwerpen! Op de pagina [deelsessies](#) treft u een overzicht van het aanbod. Bij uw inschrijving kunt u voor iedere ronde een eerste en een reservekeuze opgeven.

14.45 uur Koffie- en theepauze

In de middagpauze is er voor de liefhebbers ook glaasje fris. Ook deze pauze is er tijd en ruimte om de informatiemarkt te bezoeken en te netwerken.

15.15 uur Deelsessieronde twee

Tijdens dit congres bezoekt u in twee rondes een deelsessie. Er is keuze uit twaalf verschillende onderwerpen! Op de pagina [deelsessies](#) treft u een overzicht van het aanbod. Bij uw inschrijving kunt u voor iedere ronde een eerste en een reservekeuze opgeven.

16.30 uur Afsluitende borrel

De dag word afgesloten met een netwerkborrel en lekkere hapjes.

Deelsessies

Tijdens dit congres bezoekt u in twee rondes een deelsessie. Er is keuze uit twaalf verschillende onderwerpen! Op de pagina [deelsessies](#) treft u een overzicht van het aanbod. Bij uw inschrijving kunt u voor iedere ronde een eerste en een reservekeuze opgeven.

1. LifeWise: een methodisch kader voor de begeleiding van LVB-cliënten in de grote stad

Danielle Dijs, coördinator LVB, Middin.

Hans Willemsen, beleidsadviseur LVB, Cordaan.

Werkvorm: Lezing / Presentatie (kennisoverdracht)

Leeftijdscategorie: (jong) volwassenen

Inhoudsomschrijving: Middin heeft samen met Cordaan een methodisch kader ontwikkeld voor de begeleiding van cliënten met een licht verstandelijke beperking (LVB) in de grote stad. Nu de problematiek rond LVB-cliënten in de grote steden steeds nadrukkelijker op de agenda staat en LVB-cliënten steeds meer behoefte hebben aan effectieve professionele begeleiding was de tijd rijp voor een methodisch kader. Dit is ingedeeld in 4 pijlers met totaal 16 handvatten. Medewerkers krijgen zo heldere richtlijnen en kunnen de zorg eenduidig verlenen. Ook wordt de kennis op deze manier overdraagbaar en toetsbaar. De sprekers lichten het kader graag toe en gaan in gesprek met collega's over de toepassing in hun eigen praktijk (dat wordt een interactief onderdeel van de lezing/presentatie).

Zij gebruiken daarbij een animatiefilmpje, een ervaringsfilmpje en tal van beeldend materiaal over de pijlers en handvatten van het methodisch kader LifeWise.

2. Behandeling van multiproblematiek in een gedwongen kader, met behulp van het vat van zelfwaardering

Dr. Gertjan van Zessen, vrijgevestigd psycholoog en seksuoloog NVVS.

Frans Zwanenburg, toezichthouder en trainer bij Reclassering Nederland.

Werkvorm: presentatie

Leeftijdscategorie: jongvolwassenen onder toezicht van Reclassering Nederland

Inhoudsomschrijving: Vat van Zelfwaardering is een behandelmodel dat is ontwikkeld voor de behandeling van seksverslaving, maar inmiddels wordt toegepast bij een veel breder spectrum aan (gedrags)verslavingen, psychische en leefstijlproblematiek. In arrondissement Zuidwest

Logacom, Postbus 257, 1000 AG Amsterdam

Tel. 020-3203364 | Fax: 020-3308040 | E-mail: office@logacom.nl

Nederland van de Reclassering wordt de methode toegepast in toezichtgesprekken. Zowel behandelaars als cliënten zijn enthousiast. Door het grafische en niet-verbale karakter van het model kunnen ook mensen met taal- en/of begripsproblemen snel aan de slag. In de bijdrage zullen de sprekers de doelgroep, de methodiek en de resultaten uit de praktijk presenteren.

3. 18 jaar, en dan?

Bo Leermakers, 18plus- coach, William Schrikker Interventies (WSi).

Jeltje Rijks, trainer & projectleider '18 jaar, en dan?' (project in de gemeente Hoorn) en werkzaam bij het Expertisecentrum William Schrikker.

Werkvorm: Interactieve presentatie met filmpje

Leeftijdscategorie: 16-23 jaar

Inhoudsomschrijving: Het Expertisecentrum William Schrikker ondersteunt gemeenten en zorgaanbieders bij innovatie van de zorg voor kwetsbare jongeren met een beperking en een (geschiedenis van) maatregelhulp. Middels diverse projecten in het land is de afgelopen jaren ervaring opgedaan met het bereiken en motiveren van de groep 18-jarigen met een beperking die de gedwongen jeugdzorg verlaten. In deze sessie delen de sprekers hun ervaringen en bieden zij praktische handvatten en inspiratie voor gemeenten en organisaties die de zorg voor deze zeer kwetsbare en moeilijk te bereiken jongeren willen verbeteren.

4. Woord en Beeldverhaal: narratief werken met jongeren met een LVB

Mr. Sandra Mast, jurist en projectleider van het woord en beeldverhaal, Expertisecentrum William Schrikker.
Judith van Boxtel, jeugdzorgwerker, William Schrikker Stichting Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.

Werkvorm: Best practices en de deelnemers gaan zelf aan de slag met woord en beeld (tekenen).

Leeftijdscategorie: 12 tot 23 jaar, jongeren waar een jeugd-reclasseringsmaatregel voor opgelegd kan worden

Inhoudsomschrijving: Het Expertisecentrum William

Schrikker heeft een werkwijze beproefd waarbij met een jongere (en zijn netwerk) een Woord en Beeldverhaal wordt gemaakt over de zorgen die geleid hebben tot een jeugdreclasseringsmaatregel, over de dromen en wensen voor de toekomst die de jongere heeft en over de manier waarop de jongere op weg gaat naar een succesvolle toekomst. In deze workshop delen we onze ervaringen en komen vragen aan de orde als: Welke meerwaarde heeft deze werkwijze? Hoe werk je met een jongere aan een betekenisvol woord en beeldverhaal? Waar in de keten kan het Woord en Beeldverhaal nog meer worden toegepast?

5. Luister ECHT naar mijn verhaal!

Als je geen tijd en geduld hebt, dan hoeft het niet *Annie de Groot, coördinator Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE).*

Ingur Zijlstra, coördinator Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE).

Werkvorm: casus-behandeling en interactief overleg met de deelnemers

Leeftijdscategorie: de jeugdige en jong-volwassen LVB'er

Inhoudsomschrijving: Tijdens deze deelsessie staat het verhaal van de cliënt centraal, hoe het ging voordat het CCE in beeld was, hoe de consultatie van het CCE is ervaren en wat deze heeft gebracht! Manon, LVB'er, vertelt zelf over haar ervaringen in de hulpverlening, hoe haar situatie vastliep en over de consultatie via het CCE. Ze had het gevoel dat niemand haar begreep en vertelt wat dat met haar deed. Manon vertelt hoe haar leven er nu uitziet. De consultant van het CCE zet uiteen hoe de teams zijn gecoacht in de begeleiding van Manon. Daarbij horen de deelnemers hoe de samenwerking met de instelling is verlopen. Omdat een optreden op een congres heel spannend is voor Manon, bestaat de mogelijkheid dat er gewerkt wordt met filmmateriaal.

6. Een dag uit het leven van een ambulante woonbegeleider

Koen Kuijper, woonbegeleider LVB, Amerpoort.

Werkvorm: casusbehandeling/best-practice.

Leeftijdscategorie: volwassen LVB'ers

Inhoudsomschrijving: In de deelsessie schetst de spreker situaties waar hij als woonbegeleider mee te maken heeft. Hij geeft de deelnemers antwoorden op vragen als: Waar dient u rekening mee te houden in de communicatie met de LVB'er? Hoe gaat u daarbij om met de wilsbekwaamheid/wilsonbekwaamheid van de LVB'er? En hoe gaat u op professionele wijze om met de juist op gevoelsmatig vlak liggende afstand en nabijheid tot de cliënt?

7. Het gezin centraal: Oplossings- en systeemgerichte hulp aan gezinnen met LVB-problematiek

Drs. Renske van Bommel, trainer, coach, ontwikkelaar kenniscentrum Gezin Centraal.

Een ambulante gezinshulpverlener die hulp biedt aan cliënten/gezinnen met een ouder en/of kind met een LVB, werkzaam bij Frion (een hulporganisatie voor mensen met een verstandelijke beperking in Overijssel).

Werkvorm: Presentatie gecombineerd met een casusbespreking

Leeftijdscategorie: zowel gezinnen waarbij ouder of kind LVB-problematiek heeft als individu met LVB op volwassen leeftijd

Inhoudsomschrijving: Hoe past u oplossingsgericht werken toe als u als hulpverlener te maken heeft met ouders, jongeren en kinderen met een licht verstandelijke beperking? Hoe werkt u systeemgericht zonder de gezinsleden die kampen met een licht verstandelijke beperking te overvragen? En hoe haalbaar is het bevorderen van zelfsturing bij cliënten met een licht verstandelijke beperking eigenlijk? Deze deelsessie gaat over de praktijk van oplossingsgerichte ambulante gezinshulp aan gezinnen waarvan minstens een gezinslid een licht verstandelijk beperking heeft. Gezin Centraal is een effectief oplossings- en systeemgericht programma bedoeld om de zelfsturing en oplossende vermogens van gezinnen te bevorderen.

De aanwezige ambulante hulpverlener vertelt over haar ervaringen met oplossings- en systeemgericht werken met de gezinnen met LVB-problematiek die zij begeleidt. Wat heeft ze geleerd? Wat zijn valkuilen? Aan de hand van deze verhalen uit de praktijk bespreken we hoe de werkzame bestanddelen van oplossings- en systeemgericht werken het meest effectief toegepast kunnen worden bij deze specifieke doelgroep. En welke aanpassingen de doelgroep van professionals en de werkwijze vraagt. We stellen hierbij ook de implicaties voor het de ondersteuning en coaching van professionals aan de orde.

8. LVB en (jeugd)criminaliteit: kijk door mijn ogen en zie wat ik zie

Mathijs Zwinkels, trainer - adviseur - begeleider, Universiteit van de Straat.

Yassin Dagdag, gast spreker.

Werkvorm: Interactieve lezing

Leeftijdscategorie: 12-27 jaar

Inhoudsomschrijving: Welkom bij deze interessante deelsessie! Mathijs Zwinkels neemt u op interactieve wijze mee door een wereld van manipulatie, chantage en verleidingen. Deze methodes worden onder meer ingezet om de bereidheid van LVB'ers -voor het (mede)plegen van criminele activiteiten- te vergroten. Er zullen diverse praktijkvoorbeelden aan bod komen die Mathijs en zijn gast spreker uit hun verleden en hun huidige werkzaamheden kennen. Het doel van deze sessie is het verschaffen van inzicht op de uitdagingen waar LVB'ers mee te kampen (kunnen)

hebben.

Deze sessie is bedoeld voor hulpverleners en andere functionarissen die te maken hebben met LVB-jongeren die (potentieel) in aanraking komen met criminaliteit.

9. Smart met Geld!

Bevorderen van de financiële gezondheid van jongeren met een LVB

Drs. Pim van Heijst, Senior Onderzoeker Lectoraat Participatie en Stedelijke Ontwikkeling Hogeschool Utrecht.

Mr.Drs. Auke Blom, landelijk projectleider Smart met Geld, MEE NL

Werkvorm: Lezing / Presentatie (kennisoverdracht)

Leeftijdscategorie: 12-18 jaar

Inhoudsomschrijving: Tijdens deze deelsessie wordt ingegaan op het bevorderen van de financiële gezondheid van jongeren met een LVB. Daarbij staat de door MEE ontwikkelde training, "Smart met Geld" centraal. Deze training richt zich op het financiële gedrag van jongeren in het praktijk onderwijs én VSO; op bewustwording van verleidingen en impulsief gedrag, erbij willen horen en onderlinge beïnvloeding. Doel is dat jongeren zich bewust worden van hun keuzes en leren negatieve onderlinge beïnvloeding te herkennen. Ook leren zij aan wie ze hulp kunnen vragen. Het effect van de weerbaarheidstraining zou dan ook moeten zijn dat jongeren gezondere financiële keuzes gaan maken.

Tijdens de deelsessie wordt enerzijds ingegaan op de opzet van de training en worden anderzijds de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. De deelnemers aan de deelsessie krijgen op deze wijze handvatten hoe ze dit belangrijke thema ook binnen hun eigen organisatie kunnen aanpakken.

10. "Op Stap: continu methodiek voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor jeugdigen met gedragsproblemen in de (24-uurs) zorg."

Judith Van De Blokenhoeve, GZ-psycholoog, psychotraumatherapeut NtVP®, schrijfster methodiek en werkzaam bij Idris (Amarant Groep) Therapeutisch Centrum.

Werkvorm: Interactieve presentatie en actief oefenen met onderdelen uit de methodiek

Leeftijdscategorie: 6-23 jaar

Inhoudsomschrijving: Deze (inter)actieve workshop geeft u vele praktische ideeën mee om direct aan de slag te gaan en u krijgt een 'sneak preview' van een eclecticisch groepsbehandelprogramma. De methodiek die wordt geïntroduceerd is onder andere bedoeld voor de groepsbehandeling van jeugd met een licht verstandelijke beperking of zwakbegaafdheid in de leeftijd van 6 tot 23 jaar en uiterst complex gedrag. Denk aan combinaties van hechtingsproblemen, trauma, gedragsstoornis, automutilatie, agressie, maar ook internaliserend gedrag en andere

psychiatrische problematiek.

In deze sessie een korte theoretische onderbouwing en uitleg van de methodiek, aan de hand van voorbeeld casussen. Daarna wordt actief met onderdelen uit de methodiek geoefend. Afsluitend is er tijd voor het stellen van vragen over de methodiek.

11. LVB: kanarie in de kolenmijn

Ype Brada, hoofd Kennis en Innovatie, Reik.

Dr. Jelle Drost, universitair hoofddocent Rijksuniversiteit Groningen en wetenschappelijk medewerker, Reik.

Werkvorm: lezing / presentatie (kennisoverdracht)

Leeftijdscategorie: jeugd en volwassenen met een LVB

Inhoudsomschrijving: Een licht verstandelijke beperking (LVB) wordt vaak in verband gebracht met problemen.

De boodschap is dan dat problemen in ernst toenemen als er sprake is van LVB: LVB als probleemverdubelaar. Onze focus ligt op de persoon, de context en de mogelijkheden en belemmeringen in het werken aan zelfredzaamheid. In deze benadering komen bij LVB vaak de zwakheden van de context naar voren: de context als probleemverdubelaar.

De benadering van LVB, aan de hand van het zelfredzaamheidsmodel, geeft niet alleen inzicht in het ontstaan van zelfredzaamheidsproblemen maar ook in de mogelijkheden (o.a. in de context) om deze te voorkomen, te herstellen of verminderen.

In deze presentatie gaan de sprekers in op het belang van het model voor ieders (ook niet LVB) praktijk: voor de directe hulpverlening, voor het verbeteren van de contextuele voorwaarden en in het kader van de transitie en transformatie, voor een eenduidige ziens- en werkwijze in de zorgketen. Naar aanleiding van dit laatste laten de sprekers u ook de ZRM-Krachtenwijzer zien als digitale toepassing voor het zichtbaar maken van iemands zelfredzaamheidsniveau op basis van eigen kracht, netwerk kracht en professionele ondersteuning. Een instrument die het tijdig op- of afschalen van hulp mogelijk maakt.

12. "Roffa's Labyrint: Op weg naar een integrale methodiek voor meiden in de JeugdzorgPlus met aan seksueel misbruik gerelateerde problematiek"

En wat betekent dan het hebben van een LVB?

Drs. Juliette Sonderman, docent onderzoeker Expertisecentrum Jeugd/Youth Expert Centre Hogeschool Leiden/Leiden University of Applied Sciences.

Drs. Susana Castilla Carrasco, Gz-psycholoog, Horizon de Vaart/Hestia.

Drs. Susan van der Woude, Gz-psycholoog en orthopedagoog, Hestia.

8^E JAARCONGRES LVB

Werkvorm: interactieve dialoog

Leeftijdscategorie: meisjes met een LVB in leeftijd van 12-18 jaar

Inhoudsomschrijving: Tijdens deze sessie presenteren de sprekers hun kwalitatief actieonderzoek en zullen zij de implicaties voor de behandeling van meisjes (12-18 jaar) met een LVB in interactie met de deelnemers aan de sessie tonen en bespreken.